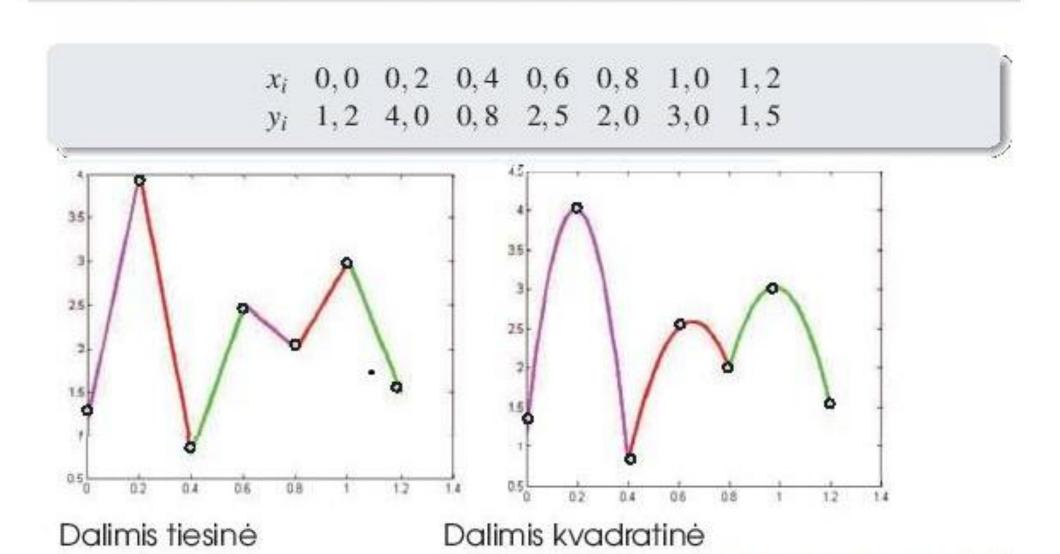
Funkcijos, apibrėžtos reikšmių lentele, interpoliacinė funkcija

Dalimis daugianarė interpoliacinė funkcija

- Tolydi visame intervale.
- Nėra diferencijuojama interpoliavimo mazguose.

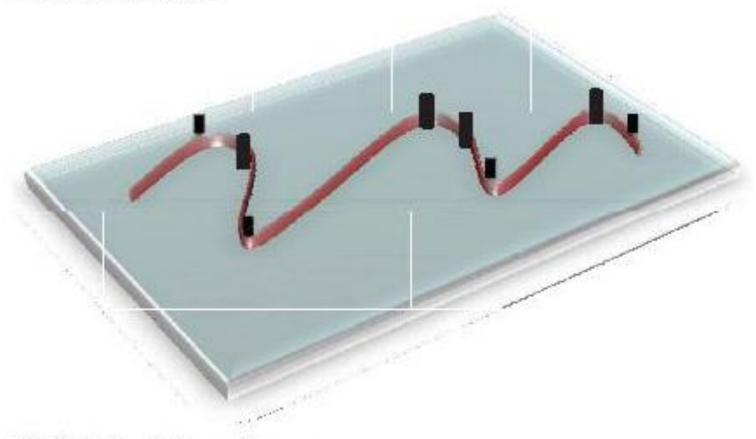
Splainų panaudojimo idėja:

Interpoliavimas splainais

- Nedidelio laipsnio daugianariai jungia duotuosius taškus.
- Funkcija glodi visame intervale (t.y. ir vidiniuose interpoliavimo mazguose).
- Nedidelio laipsnio daugianariai neleidžia atsirasti osciliacijoms.

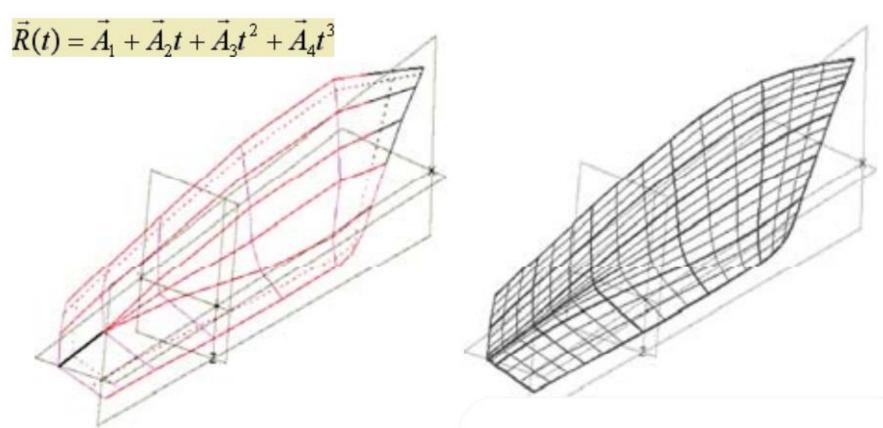
Splainai

spline (angl.)– lazdelė Standi lazdelė

Nulinis kreivis galuose

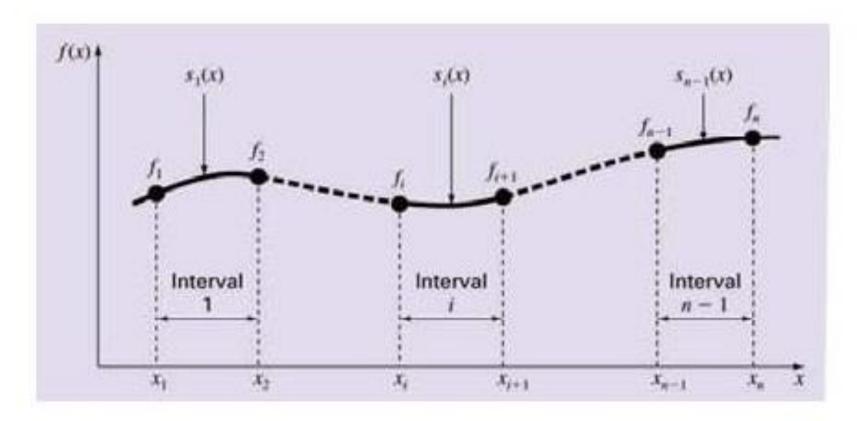
Splainų taikymas

Laivo paviršiaus valdymo tinklas

Realaus laivo korpuso paviršiaus aproksimacija splainais (FastShip V, firmos Proteus paketas 1997)

Splainai

- N intervalų ir N+1 taškų.
- $\circ$ $S_i(x)$ neaukštos eilės daugianaris *i*-ajame intervale.

Splaino apibrėžimas

• Funkcija y = f(x) apibrėžta reikšmių lentele $(x_i, y_i), i = 0, 1, \dots N$:

$$x_0 \quad x_1 \quad \cdots \quad x_N$$
 $y_0 \quad y_1 \quad \cdots \quad y_N$

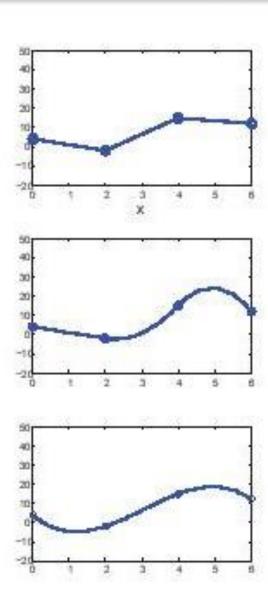
Siekviename daliniame intervale $[x_i, x_{i+1}]$ funkcija y = f(x) aproksimuojama m-ojo laipsnio daugianarių

$$S_i^m(x) = a_{i0}x^m + a_{i1}x^{m-1} + \dots + a_{im-1}x + a_{im}.$$

- Funkcija ir visos jos išvestinės iki (m − 1) eilės yra tolydžios kiekviename intervalo [x₀, x_N] taške.
- Tokia interpoliacinė funkcija vadinama m-tosios eilės splainu

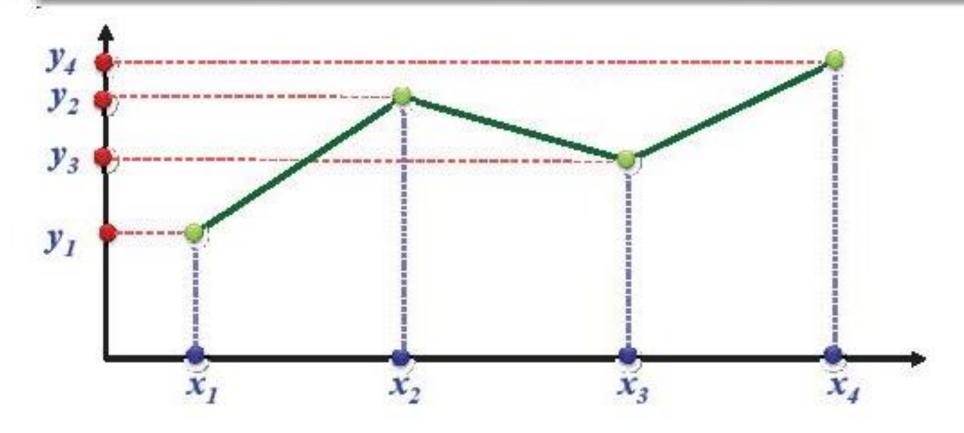
Dažniausiai naudojami splainai

- Tiesinis splainas;
- Kvadratinis splainas;
- Kubinis splainas.

Tiesinis splainas: $S_i^1(x) = a_i x + b_i$

```
Duoti taškai: (x_0, y_0), \ldots, (x_N, y_N).
Intervalai: I_0 = [x_0, x_1], \ldots, I_{N-1} = [x_{N-1}, x_N].
```


Tiesinis splainas

- Du gretimi taškai jungiami atkarpa.
- Tolydumo reikalavimas yra ekvivalentus splaino tolydumui $(m=1 \Rightarrow m-1=0)$:

$$S_{i-1}^1(x_i) = S_i^1(x_i) = y_i, \quad i = 1, \dots N-1.$$

 Jungiančios taškus atkarpos gaunamos iš interpoliavimo sąlygos:

$$a_i x_i + b_i = y_i, i = 0, \dots, N-1;$$

 $a_i x_{i+1} + b_i = y_{i+1}.$

2N nežinomųjų a_i, b_i ; 2N lygčių.

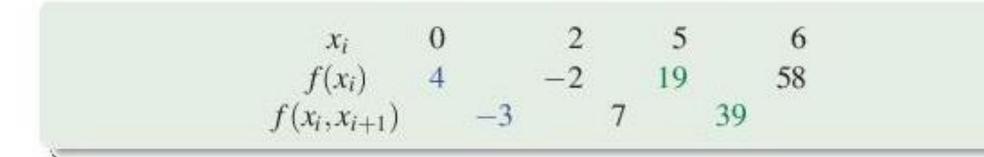
Tiesinis splainas

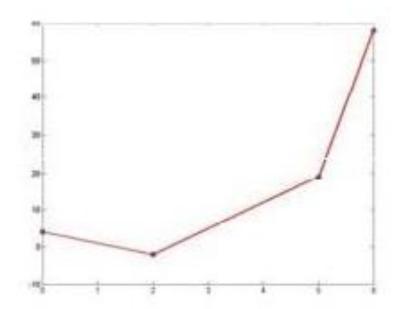
Duoti taškai:
$$(x_0, y_0), \dots, (x_N, y_N).$$

Intervalai: $I_0 = [x_0, x_1], \dots, I_{N-1} = [x_{N-1}, x_N].$

$$S^{1}(x) = \begin{cases} f(x_{0}) + f(x_{0}, x_{1})(x - x_{0}), & x_{0} \leq x \leq x_{1}; \\ f(x_{1}) + f(x_{1}, x_{2})(x - x_{1}), & x_{1} \leq x \leq x_{2}; \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ f(x_{N-1}) + f(x_{N-1}, x_{N})(x - x_{N-1}), & x_{N-1} \leq x \leq x_{N}. \end{cases}$$

Sutampa su dalimis tiesine interpoliacine funkcija.

Pavyzdys:

$$S_0 = 4 - 3x$$
  $0 \le x \le 2;$
 $S_1 = -2 + 7(x - 2)$ $2 \le x \le 5;$
 $S_2 = 19 + 39(x - 5)$ $5 \le x \le 6.$

Tiesinis splainas sutampa su dalimis tiesine interpoliacine funkcija! Tiesinio splaino trūkumas - nėra glodumo interpoliavimo mazguose (pirmoji išvestinė netolydi).

Tolydžiosios išvestinės gaunamos taikant aukštesnės eilės splainus.

Vidiniuose mazguose splainas yra tolydi funkcija :

$$S_{i-1}(x_i) = S_i(x_i), \quad i = 1, \dots, N-1.$$

Vidiniuose mazguose išvestinė tolydi:

$$S_{i-1}^{(k)}(x_i) = S_i^{(k)}(x_i), \quad i = 1, \dots, N-1, \quad k = 1, \dots, m-1.$$

Kvadratinis splainas

Kvadratinis splainas - tolydi pirma išvestinė. Bet antra išvestinė gali būti netolydi. Kaip gauti formules

$$S_i^2(x) = a_i x^2 + b_i x + c_i?$$

N+1 taškas $(i=0,\ldots,N)$;

N intervalų $\Rightarrow 3N$ nežinomųjų koeficientų

$$(a_i, b_i, c_i)$$
  $i = 0, ..., N-1.$

Reikia 3N lygčių.

Kvadratinis splainas: $S_i^2(x) = a_i x^2 + b_i x + c_i$

uoti taškai: $(x_0, y_0), \ldots, (x_N, y_N).$ Intervalai: $I_0 = [x_0, x_1], \ldots, I_{N-1} = [x_{N-1}, x_N].$ Duoti taškai: S2(2) S3(X) $f(x_4)$ $S_1(x)$ $f(x_1)$ $f(x_2)$ $f(x_3)$ $f(x_0)$ I

3N nežinomujų koeficientų.

Kvadratinis splainas

Interpoliavimo ir tolydumo sąlygos 2N lygčių:

$$S_i(x_i) = y_i,$$
  $i = 0, 1, ..., N-1$
 $S_i(x_{i+1}) = y_{i+1},$ $i = 0, 1, ..., N-1.$

N – 1 lygtis:
N – 1 lygtis:

$$S'_{i-1}(x_i) = S'_i(x_i), \quad i = 1, ..., N-1.$$

Papildoma sąlyga (duota išvestinė viename iš kraštinių taškų - e₀ = 0 natūralioji kraštinė sąlyga)
 1 lygtis

$$2N + (N-1) + 1 = 3N$$
  $\Rightarrow$ 3N lygčjų su 3N nežinomųjų.

Kvadratiniai splainai

Interpoliavimo ir tolydumo sąlygos 2N lygčių:

$$a_i x_i^2 + b_i x_i + c_i = y_i,$$
  $i = 0, 1, ..., N - 1$
 $a_i x_{i+1}^2 + b_i x_{i+1} + c_i = y_{i+1},$ $i = 0, 1, ..., N - 1.$

lšvestinių tolydumo sąlygos N-1 lygtis:

$$2a_{i-1}x_i + b_{i-1} = 2a_ix_i + b_i$$
, $i = 1, ..., N-1$.

Papildoma sąlyga (duota išvestinė viename iš kraštinių taškų $-e_0=0$ natūralioji kraštinė sąlyga)

$$2a_0x_0 + b_0 = e_0.$$

Kvadratinis splainas

Kvadratinis splainas - algoritmas

e₀ duotas, sprendžiame

$$\begin{pmatrix} x_0^2 & x_0 & 1 \\ x_1^2 & x_1 & 1 \\ 2x_0 & 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a_0 \\ b_0 \\ c_0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} y_0 \\ y_1 \\ e_0 \end{pmatrix}$$

 $e_1 = 2a_1x_1 + b_1$ iš suderinamumo sąlygu:

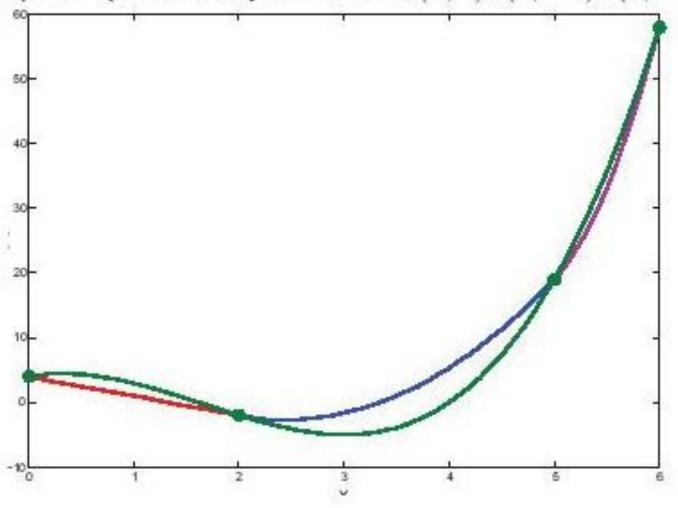
$$S'_0(x_1) = S'_1(x_1) \Rightarrow 2a_0x_1 + b_0 = 2a_1x_1 + b_1 = e_1.$$

sprendžiame

$$\begin{pmatrix} x_1^2 & x_1 & 1 \\ x_2^2 & x_2 & 1 \\ 2x_1 & 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a_1 \\ b_1 \\ c_1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ e_1 \end{pmatrix}$$

Kvadratinis splainas. Pavyzdys

Funkcijos $f(x) = x^3 - 5x^2 + 3x + 4$ aproksimavimas kvadratinių splainų, nauduojant taškus (0;4), (2;-2), (5;19), (6;58).

Kubinis splainas

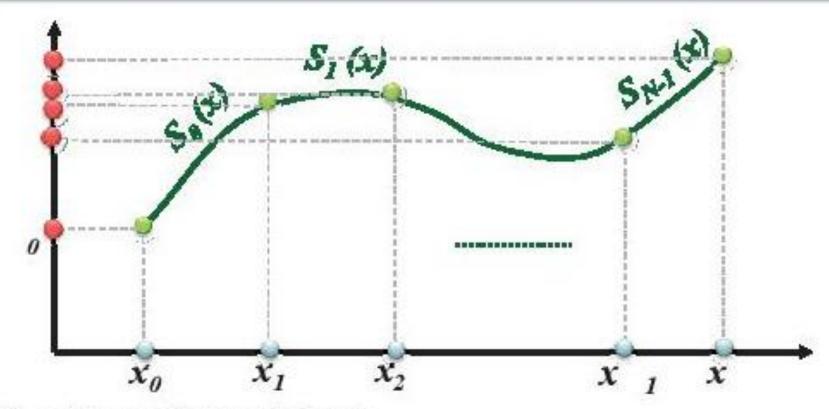
$$S_i^3(x) = a_i x^3 + b_i x^2 + c_i x + d_i, \quad x_i \le x \le x_{i+1}.$$

Kaip ir kvadratiniam splainui gaunama 4N koeficientų 4N lygčių sistema.

- Vidiniuose mazguose tolydumas.
- Intervalo galai fiksuoti.
- Vidiniuose mazguose išvestinės tolydžios.
- Papildomos sąlygos antrosios eilės išvestinėms intervalo galuose.

Kubinis splainas: $S_i^3(x) = a_i x^3 + b_i x^2 + c_i x + d_i$

Duoti taškai: $(x_0, y_0), \ldots, (x_N, y_N).$ Intervalai: $I_0 = [x_0, x_1], \ldots, I_{N-1} = [x_{N-1}, x_N].$

4N nežinomųjų koeficientų.

Kubinis splainas

Interpoliavimo ir tolydumo sąlygos 2N lygčių:

$$S_i(x_i) = y_i,$$
  $i = 0, 1, ..., N-1$
 $S_i(x_{i+1}) = y_{i+1},$ $i = 0, 1, ..., N-1.$

Svestinių tolydumo sąlygos 2(N-1) lygtis:

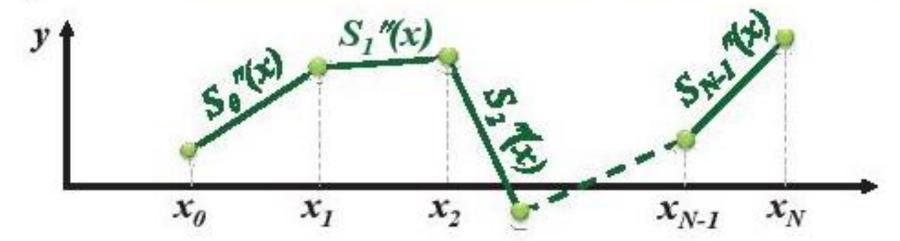
$$S'_{i-1}(x_i) = S'_i(x_i),$$
  $i = 1, ..., N-1$
 $S''_{i-1}(x_i) = S''_i(x_i),$ $i = 1, ..., N-1.$

Papildomos sąlygos (natūraliosios kraštinės sąlygos) 2 lygtys

$$S_0''(x_0) = 0, \quad S_{N-1}''(x_N) = 0.$$

Kubiniai splainai: $S_i^3(x) = a_i x^3 + b_i x^2 + c_i x + d_i$

Duoti taškai:
$$(x_0, y_0), \ldots, (x_N, y_N).$$

Intervalai: $I_1 = [x_0, x_1], \ldots, I_N = [x_{N-1}, x_N].$

 $S_i(x)$ – gabalais kubinis daugianaris; $S_i(x)$ - gabalais kvadratinis daugianaris; $S_i''(x)$) - gabalais tiesinis daugianaris.

Suvedama į N lygčių sistemą su N nežinomųjų.

Kubiniai splainai

Pažymėkime
$$g_i = S_i''(x_i), h_i = x_{i+1} - x_i, i = 1, \dots, N-1.$$
  $g_0 = S_0''(x_0) = 0, g_N = S_{N-1}''(x_N) = 0.$

Tiesinis splainas:
$$S_{i}^{"}(x) = g_{i} + \frac{g_{i+1} - g_{i}}{h_{i}}(x - x_{i}).$$
 (1)

$$\int_{x_{i}}^{x} (1) : S_{i}'(x) - S_{i}'(x_{i}) = g_{i}(x - x_{i}) + \frac{g_{i+1} - g_{i}}{2h_{i}}(x - x_{i})^{2}$$

Pažymėkime
$$e_i = S_i'(x_i) S_i'(x) = e_i + g_i(x - x_i) + \frac{g_{i+1} - g_i}{2h_i} (x - x_i)^2$$
 (2)

$$(2)\Big|_{x=x_{i+1}} :\Rightarrow e_{i+1} = e_i + \frac{g_{i+1} + g_i}{2}h_i.$$
(3)

$$\int_{x_i}^{x} (2):$$

$$S_i(x) = y_i + e_i(x - x_i) + \frac{g_i}{2}(x - x_i)^2 + \frac{g_{i+1} - g_i}{6h_i}(x - x_i)^3. \quad (4)$$

$$(4)\Big|_{x=x_{i+1}} :\Rightarrow y_{i+1} = y_i + e_i h_i + \frac{g_i}{2} h_i^2 + \frac{g_{i+1} - g_i}{6} h_i^2.$$
 (5)

$$\Rightarrow e_i = \frac{y_{i+1} - y_i}{h_i} - \frac{g_{i+1}}{6}h_i - \frac{g_i}{3}h_i. \tag{6}$$

Kubiniai splainai

$$e_{i+1} = e_i + \frac{g_{i+1} + g_i}{2} h_i. \tag{3}$$

$$e_i = \frac{y_{i+1} - y_i}{h_i} - \frac{g_{i+1}}{6}h_i - \frac{g_i}{3}h_i.$$
 (6)

(3) perrašykime i-ajame taške įstatant į ją (6) (i-1)-ajame taške :

$$e_{i} = e_{i-1} + \frac{g_{i} + g_{i-1}}{2} h_{i-1} = \frac{y_{i} - y_{i-1}}{h_{i-1}} - \frac{g_{i}}{6} h_{i-1} - \frac{g_{i-1}}{3} h_{i-1} + \frac{g_{i} + g_{i-1}}{2} h_{i-1}.$$

$$\Rightarrow e_{i} = \frac{y_{i} - y_{i-1}}{h_{i-1}} + \frac{g_{i}}{3} h_{i-1} + \frac{g_{i-1}}{6} h_{i-1}.$$

$$(7)$$

$$(7) = (6) \Rightarrow \frac{y_{i} - y_{i-1}}{h_{i-1}} + \frac{g_{i}}{3} h_{i-1} + \frac{g_{i-1}}{6} h_{i-1} = \frac{y_{i+1} - y_{i}}{h_{i}} - \frac{g_{i+1}}{6} h_{i} - \frac{g_{i}}{3} h_{i}.$$

Triįstrižainė lygčių sistema

$$h_{i-1}g_{i-1} + 2(h_{i-1} + h_i)g_i + h_ig_{i+1} = 6(\frac{y_{i+1} - y_i}{h_i} - \frac{y_i - y_{i-1}}{h_{i-1}}),$$

 $g_0 = 0, \quad g_N = 0, \quad i = 1, ..., N-1.$

Kubinis splainas

Triįstrižainė lygčių sistema

$$h_{i-1}g_{i-1} + 2(h_{i-1} + h_i)g_i + h_ig_{i+1} = 6(\frac{y_{i+1} - y_i}{h_i} - \frac{y_i - y_{i-1}}{h_{i-1}}),$$

 $g_0 = 0, \quad g_N = 0, \quad i = 1, ..., N-1.$

arba

Triįstrižainė lygčių sistema

$$\frac{h_{i-1}}{h_{i-1} + h_i} g_{i-1} + 2g_i + \frac{h_i}{h_{i-1} + h_i} g_{i+1} = 6f(y_{i-1}, y_i, y_{i+1}),$$

$$g_0 = 0, \quad g_N = 0, \qquad i = 1, ..., N - 1.$$

Lygčiu sistema su triįstrižaine matrica

$$\begin{pmatrix} \frac{1}{h_0} & 0 & & & & & \\ \frac{h_0}{h_0 + h_1} & 2 & \frac{h_1}{h_0 + h_1} & & & & & \\ & \ddots & \ddots & \ddots & & & & \\ & \frac{h_{j-1}}{h_{j-1} + h_j} & 2 & \frac{h_j}{h_{j-1} + h_j} & & & & \\ & \ddots & \ddots & \ddots & & & & \\ & \frac{h_{N-2}}{h_{N-2} + h_{N-1}} & 2 & \frac{h_{N-1}}{h_{N-2} + h_{N-1}} \\ & 0 & 1 & & & & \\ \end{pmatrix} \begin{pmatrix} g_0 \\ g_1 \\ \vdots \\ g_i \\ \vdots \\ g_{N-1} \\ g_N \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 0 \\ f(y_0, y_1, y_2) \\ \vdots \\ f(y_{N-2}, y_{N-1}, y_N) \\ \vdots \\ f(y_{N-2}, y_{N-1}, y_N) \end{pmatrix}$$

Kubinio splaino lygtis:

$$S_i^3(x) = y_i + e_i(x - x_i) + G_i(x - x_i)^2 + H_i(x - x_i)^3, \quad i = 0, 1, ..., N - 1.$$

$$e_{i} = \frac{y_{i+1} - y_{i}}{h_{i}} - g_{i+1} \frac{h_{i}}{6} - g_{i} \frac{h_{i}}{3},$$

$$G_{i} = \frac{g_{i}}{2},$$

$$H_{i} = \frac{g_{i+1} - g_{i}}{6h_{i}}.$$

Kubinis splainas. Pavyzdys su duomenimis

Duoti taškai:

$$x_i$$
 0 2 5 6 y_i 4 -2 19 58

Raskite f(4).

Tikslus sprendinys:
$$f(x) = x^3 - 5x^2 + 3x + 4$$
, $f(4) = 0$.

$$S^{3''}(0) = S^{3''}(3) = 0$$
 (natūralusis splainas)

$$h_0 = 2 - 0 = 2$$

$$f(x_0, x_1) = \frac{y_1 - y_0}{h_0} = \frac{-2 - 4}{2} = -3$$

$$h_1 = 5 - 2 = 3$$

$$f(x_1, x_2) = \frac{y_2 - y_1}{h_1} = \frac{19 + 2}{3} = 7$$

$$h_2 = 6 - 5 = 1$$

$$f(x_2, x_3) = \frac{y_3 - y_2}{h_2} = \frac{58 - 19}{1} = 39.$$

Trijstrižainė lygčių sistema

$$\begin{pmatrix}
1 \\
h_0 & 2(h_1 + h_0) & h_1 \\
h_1 & 2(h_2 + h_1) & h_2 \\
1
\end{pmatrix}
\begin{pmatrix}
g_0 \\
g_1 \\
g_2 \\
g_3
\end{pmatrix} = \begin{pmatrix}
6 \left(\frac{y_2 - y_1}{h_1} - \frac{y_1 - y_0}{h_0}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_1}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_1}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{h_2} - \frac{y_2 - y_2}{h_2}\right) \\
6 \left(\frac{y_3 - y_2}{$$

Naturaliosios kraštinės sąlygos: $g_0 = 0$, $g_3 = 0$.

$$\begin{pmatrix} 10 & 3 \\ 3 & 8 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} g_1 \\ g_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 60 \\ 192 \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{pmatrix} g_1 \\ g_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1,35211 \\ 24,50704 \end{pmatrix}.$$

Kubinis splainas: 2 pavyzdys

$$S_i^3(x) = y_i + e_i(x - x_i) + G_i(x - x_i)^2 + H_i(x - x_i)^3, \quad i = 0, ..., N - 1.$$

$$e_i = \frac{y_{i+1} - y_i}{h_i} - g_{i+1} \frac{h_i}{6} - g_i \frac{h_i}{3}, \quad G_i = \frac{g_i}{2}, \quad H_i = \frac{g_{i+1} - g_i}{6h_i}.$$

 $g_0=0; \quad g_1=-1,35211; \quad g_2=24,50704; \quad g_3=0.$ Splaino koeficientai:

```
i = 0: e_0 = 2,549296; G_0 = 0; H_0 = -0,112676.

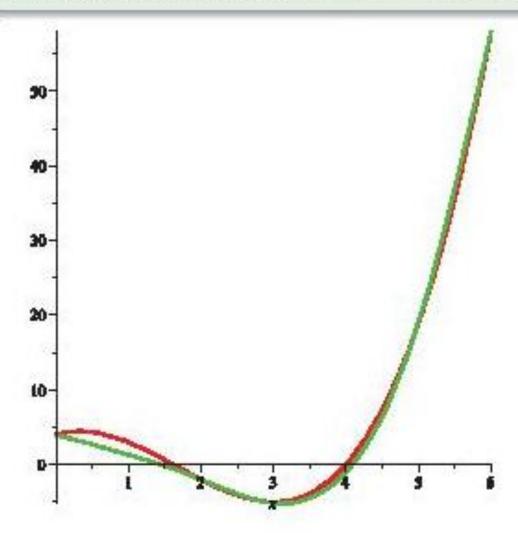
S_0^3(x) = 4 - 2,549296x - 0,112676x^3, 0 \le x \le 2;

i = 1: e_1 = -3,901408; G_1 = -0,676056; H_1 = 1,4366197.

S_1^3(x) = -2 - 3,901408(x - 2) - 0,676056(x - 2)^2 + 1,4366197(x - 2)^3, 2 \le x \le 5; i = 2: e_2 = 30,830986; G_2 = 12,253521; H_2 = -4,0845070.

S_2^3(x) = 19 + 30,830986(x - 5) + 12,253521(x - 5)^2 - 4,0845070(x - 5)^3, 5 \le x \le 6.
```

Tikslus sprendinys: $f(x) = x^3 - 5x^2 + 3x + 4$, f(4) = 0.

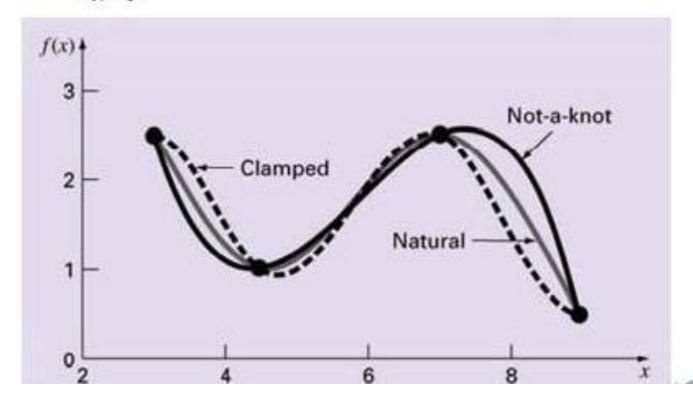

Tikslus sprendinys: $f(x) = x^3 - 5x^2 + 3x + 4$, f(4) = 0. Kubinis splainas $f(4) = S_2^3(4) = -1,0141$.

- Tikslus sprendinys yra kubinė funkcija.
- Kodėl kubinis splainas nesutampa su tiksliu sprendiniu?
- Dėl skirtingų kraštinių sąlygų!
- Bendruoju atveju $f''(x_0) \neq 0$ ir $f''(x_N) \neq 0$.

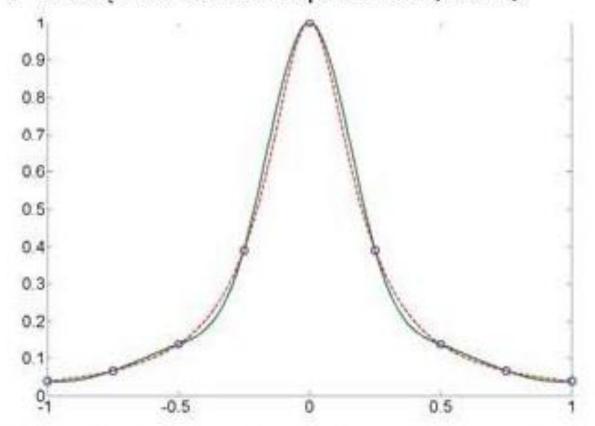
Kubinio splaino kraštinės sąlygos

- Natūralusis: Antra išvestinė lygi nuliui intervalo galuose.
- Clamped(suvaržytas): nurodytos pirmos išvestinės intervalo galuose.
- Not-a-Knot(nesurištas): Tolydi trečia išvestinė taškuose x1 ir x_{N-1}.

Rungės funkcijos ir not-a-knot splaino palyginimas

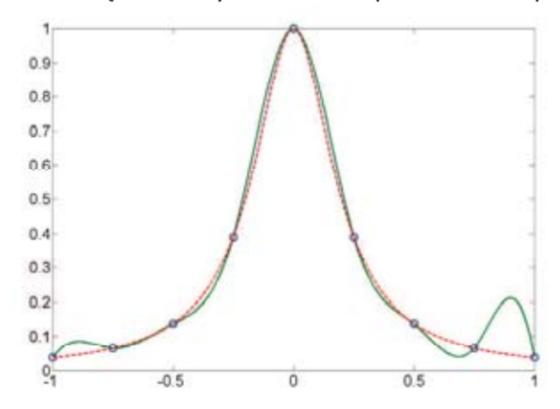
Rungės funkcija (raudonas punktyras) 9-taškų not-a-knot splainas (žalia)

Tolydžiosios treciosios išvestinės taškuose x_1 ir x_{N-1} .

Rungės funkcijos ir suvaržyto (Clamped End) splaino palyginimas

Rungės funkcija (raudonas punktyras) 9-taškų suvaržytas (Clamped End) splainas (žalia)

Kraštiniuose taškuose užduotos pirmųjų išvestinių reikšmės:

$$f'(-1) = 1 \text{ ir } f'(1) = -4.$$

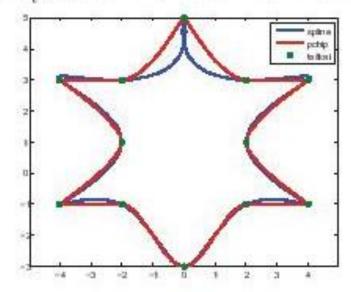
Kitos splainų rūšys ir taikymai

Parametrinis interpoliavimas splainais

Duoti taškai (x_i, y_i) .

- Taškų parametrizacija (t_i, x_i) , (t_i, y_i) , $t_i = 0, 1, \dots, N$;
- Kubiniai splainai $x = S_x^3(t), y = S_y^3(t);$
- Braižomas grafikas y = f(x).

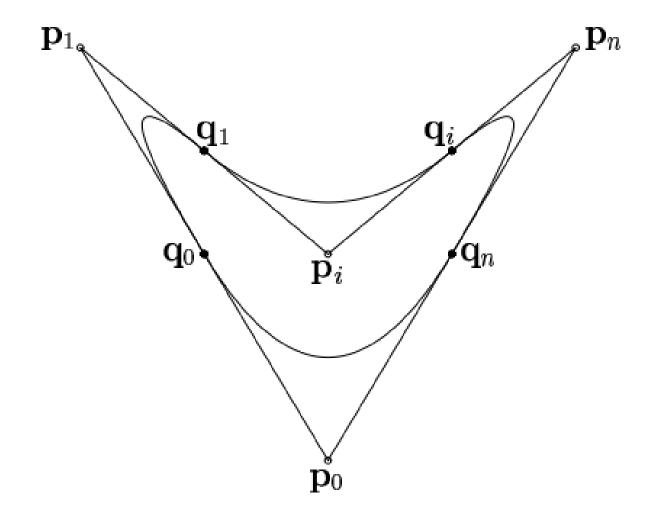
$$x = [0\ 2\ 4\ 2\ 4\ 2\ 0\ -2\ -4\ -2\ -4\ -2\ 0],$$

 $y = [5\ 3\ 3\ 1\ -1\ -1\ -3\ -1\ -1\ 1\ 3\ 3\ 5], t = 0, \dots, 12.$

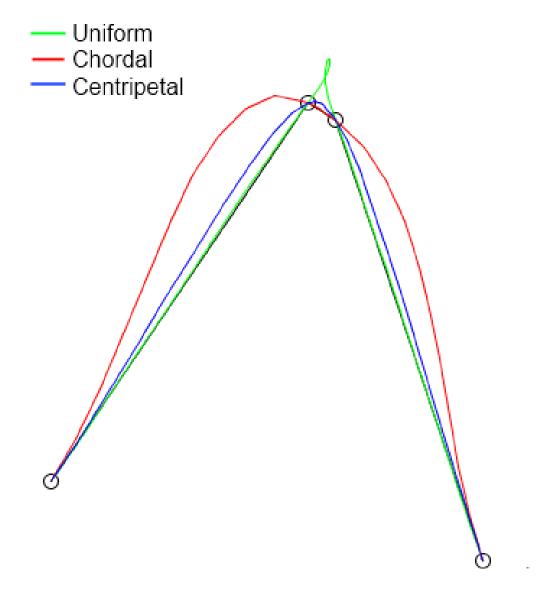
Matlab funkcijos:

spline(kubinis splainas);

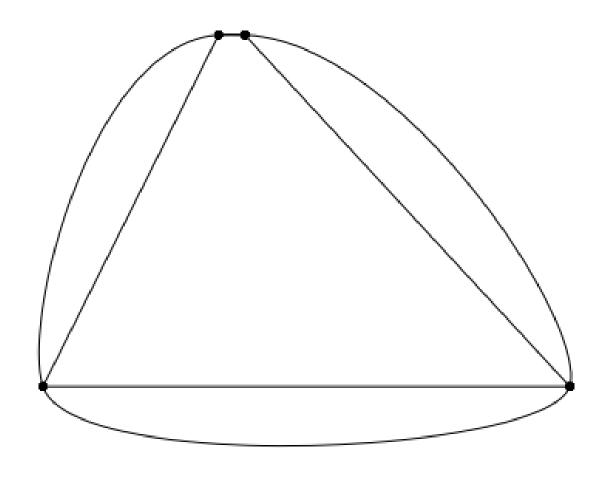
pchip(dalimis kubinis Hermito
interpoliavimas), išlaiko
duomenų monotoniškumą ir
formą.

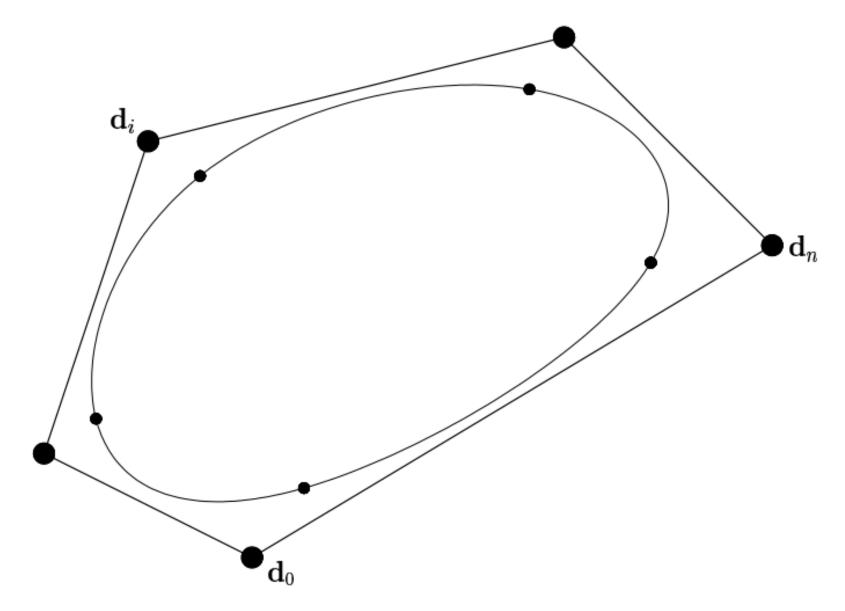
Uždaras aproksimacinis antrojo laipsnio splainas.

Kilpos susiformavimas naudojant tolygius splainus

Catmull-Rom (Bessel-Overhauser) interpoliacinis splainas

Uždaras kubinis $\mathbb{C}^2$ splainas.

Paviršių aproksimavimas ir interpoliavimas splainais

